

**KAOS ER
GRANNE
MED GUD**

AV LARS NORÉN

Nasjonalbiblioteket
Depotbiblioteket

*Varje död ger nya ögon
att se framåt med.*

(Order)

KAOS ER GRANNE MED GUD

av Lars Norén

Omsett av Carl Jørgen Kiønig

Musikk: Åsmund Feidje

Ernst Sverre Bentzen

Helen Britt Langlie

Frank Lasse Kolsrud

Ricky Aksel Hennie

Rex Ståle Bjørnhaug

Regi: Carl Jørgen Kiønig

Scenografi/kostyme: Milja Salovaara

Dramaturg: Cecilia Ölveczky

Lysdesign: Morten Reinan

Lyd: Christopher Woxholtt

Parykk- og maskedesign: Ingun Wagner

Inspisient: Hedda Rønneberg

Rekvisitør: Henriette Jevnaker

Sufflør: Gry Hege Espenes

Scenekoordinatorar: Atle Fættan/Tina Pedersen

Kostymekoordinator: Benedicte Folkman

Foto: Erik Berg

Bilda er tatt i prøveperioden

Premiere 10. mars 2006 på Hovudscenen

Programredaksjon:

Carl Jørgen Kiønig, Cecilia Ölveczky, Margunn Vikingstad, Ida Michaelsen

Grafisk formgjeving: Knut-Jarle Hvitmyhr

Trykk: Merkur-Trykk AS

DEI PYNTANDE LØGNENE

I Kaos er granne med Gud har dei alle sine løgner å ty til.

av Margunn Vikingstad

- Det er eit flott stykke. Med masse humor. Vi har det veldig moro. Slik opnar Britt Langlie samtalen om Lars Noréns stykke frå 1983 *Kaos er granne med Gud*. Stykket har sin forløpar i *Natta er dagens mor* og i *Kaos er granne med Gud* går Lars Norén vidare inn i vanskelege familieband, inn der menneska er i ferd med å nærme seg eit krisepunkt. Scenen er eit nedleggings-truga hotell og dramaet opnar med at faren Ernst (Sverre Bentzen), sit saman med hotellets einaste gjest og ventar på si dødssjuka kone Helen (Britt Langlie), som skal kome heim på besøk.

Sverre Bentzen (SB): Det handlar om relasjonar. Det er jo ein spesiell familie. Ei kreftsjuk mor som snart skal døy, ein småkriminell son, den andre sonen psykiatrisk pasient.

- Og faren då? Du?! Skyt Britt Langlie (BL) inn.

SB: Nei eg, eg er berre litt alkoholisert (humrar). Det som er så godt gjort frå Norén, er at både handling og relasjonar, alt, er skarpt i kantane. Og denne ansvarsfråskrivninga hjå karakterane, hjå dei alle, den er jo tidlaus. Saman med korleis han viser fram forholdet mellom ektefeller, mellom foreldre og born, mellom det mannlege og det kvinnelege. Alle vil finne noko som dei kan kjenne seg att i: Hemmelegghaldet, feigskapen, sårheita, det hjelpelause.

BL: Dette er ikkje berre noko som er i borna. Òg dei vaksne står midt oppi det hjelpelause. Ein slepp ikkje unna det, sjølv om ein blir vaksen.

SB: Nei, det er jo den menneskelege skrøpelegheita.

BL: Ja, vi ler jo av di vi kjenner oss slik att. Det er ei godheit i korleis Norén skriv fram karakterane. Og det er derfor eg trur at dei fleste vil finne ein gjenklang i noko hjå seg sjølv her. Det er jo ikkje berre tragisk. Og vi spelar ikkje ut det triste med ein gong.

- Kva er det med Norén sin dramatik som begeistrar?

SB: *Kaos er granne med Gud* er enkelt og greitt eit godt stykke teater; karakterane, situasjonane, relasjonane. Det er spelbart.

BL: Vi har glede av det. Og publikum vil ha glede av det: Det er levande menneske, ordentlege saker og masse humor. Ja, som når eg i eine scenen tek telefonen, og seier: «Så merkeleg det luktar. Kven har han snakka med?»

Britt Langlie har tidlegare spela i to Norén-stykke, *Tida er vår heim* og *November*. I *November* var Norén sjølv instruktør.

- Korleis var han å jobbe saman med?

- Norén er eit fascinerande menneske. Eg blei veldig glad i han. Og han er glad i skodespelarar. Han krev mykje. Men det gjer ikkje noko. Det er berre bra. Eg trur han er den yngste instruktøren eg har opplevd; så fantasifull, nyskapande, intuitiv. Og så skriv han så musikalsk. Det kjenner eg særskilt att frå *Tida er vår heim*: I siste scene er alle personane inne på scenen, og det

blir som ein symfoni. Nokon kunne stått og dirigert oss, slått inn replikkane. Eg var veldig begeistra for dette.

Sverre Bentzen har røynsle med Norén sin dramatikk frå *Personkrins 3:1*.

- *Personkrins 3:1* står i ei særstilling. Der er personane anten dopa eller fulle. Det blir eit veldig oppstykk språk, halve setningar. Men det er eit sterkt drama. Vi arbeidde mykje med førebuinga til framsyninga, snakka med nyleg tørrlagde alkoholikarar, rusmisbrukarar. Det viktige blei at vi skulle vere sanne. Derfor sit den framsyninga særskilt sterkt att i meg.

Eitt tema som kan sporast i mykje av det Lars Norén har skrive, er lengten etter kjærleik. Som barn, som son eller bror, som far, ektefelle eller mor. Og Norén vel familien som arena, nett der kor vi menneske truleg er mest sårbare for dei inste lengslane og ønska våre, slik at svolten etter kjærleik blir blanda med både avsky, sentimentalitet, sjølvbedrageriet, draumar og uro. Ekteparet i *Kaos er granne med Gud*, Helen og Ernst, har hatt eit langt liv saman. Eit svingande samliv. Med mange skjulte rom og pyntande løgner.

BL: Men vi elsker kvarandre.

SB: Og alle menneske lyg litt. For å pynte på, dekke til, få det til å gå rundt. Helen og Ernst ser feila hjå den andre, men likevel. Trass i mykje viser dei kvarandre kjærleik. Det ligg ei storheit i det, midt i den menneskelege skrøpelegheita.

- Korleis har de jobba med karakterane?

BL: Morsrolla, ja, ein gong mor, alltid mor. Under prøvane har

alle kommentert at eg masar så mykje. Eg kjenner meg att. For det er no slik at det er betre å seie noko ti gonger for mykje, enn ein gong for lite. Om det skulle skje noko, og eg ikkje hadde sagt frå mange nok gonger, uff ja då hadde eg klandra meg sjølv. Det er heilt normalt å mase.

SB: Personane til Norén er så menneskeleg rike. Det er ikkje vanskeleg å hente noko frå seg sjølv for å gå inn i karakteren.

BL: Det er det som er så bra med godt stoff. Særskilt i dette stykket handlar det mykje om gjenkjenning. Og så let ikkje Norén menneska vere eintydig snille eller slemme. Det likar eg. Det er bra at menneska ikkje er perfekte.

SB: Det er jo nærast sanninga òg. Dei gjer så godt dei kan. Dei er som oss. Det som er utfordringa med Norén, er at han er ein sær intuitiv dramatikar. Samstundes må ein prøve å gå rasjonelt, kognitivt inn i stoffet, prøve å forstå kva som er meint med denne situasjonen, denne dialogen, dette samspillet, denne konflikten. Det gjer prosessen vanskeleg for det fordrar at ein ikkje berre forstår det intellektuelt. For å kunne gripe rolla, dialogane, konfliktane hjå Lars Norén må òg eg henta fram det intuitive i meg sjølv.

UTDRAG FRÅ SAMTALE MED LARS NORÉN

[...]

- Mor di og døden hennar er sentrale motiv i dei tidlegare verka dine. Var ho lenge på sjukehus?

- Ho hadde kreft og lei seg gjennom ein veldig lang slutfase, ut og inn på sjukehus. Ho var seig, stridde og sleit veldig imot, ville absolutt ikkje forlate livet.

- Ditt eige sjukehusopphald, kom det etter at mor di var død?

- Ja, 1965. Eg låg på Gottfrids sjukehus eit halvår, kom deretter til psykiatrisk klinikk i Lund. Det var ei veldig slitsam tid, ein djup psykose. Gjekk gjennom søvnkurar, bad og hard medisinerer, som forverra tilstanden min. *SCHIZZ* vart skrive like etter at eg kom ut.

- Kva for samlingar hadde du skrive før sjukehusopphaldet?

- Store delar av *Encyklopedien* var skrivne før, men eg omarbeidde dei etterpå. Eg jobba lenge og veldig medvite med den boka og med «songane» der. Den boka var svært form-medviten.

[..]

- Når skreiv du dei første skodespela?

- Veldig tidleg, alt på den tida eg var i Genarp, parallelt med poesien. Dei var sterkt påverka av Stig Dagerman og Sartre. Eg trur ikkje dei var særleg gode. Eg la dei til side og konsentrerte meg i staden om poesien. Seinare kom eg til å arbeide lenge med visse drama, parallelt med andre ting. Eg byrja på noko, og så vart det liggjande, jamvel om personane heldt fram med å følgje med meg. Så ein dag blir det viktig, av ein eller annan grunn, å ta dei opp att. Slikt er ein utdregen, uforståeleg prosess. *Sanning och konsekvens* til dømes tok eg til å skrive i 1981, skreiv litt på den i 1985, avslutta den i 89-90. Slik gjekk det føre seg.

[...]

- I kva mon er *Natta er dagens mor* og *Kaos er granne med Gud* sjølvbiografiske drama?

- I svært høg grad. Alle konfliktane som dei skildrar, har skjedd, meir eller mindre slik dei blir framstilte. Det var nødvendig for meg å gjere det i den forma, jamvel om det var svært angstfylt. For meg er skrivinga alltid prega av angst og skuld, som om eg bryt eit forbod. Eg veit ikkje kvifor, men det er slik. Men desse stykka var i røynda berre ein måte å skape ein bakgrunn på. Eg kunne ha gjort det på mange andre måtar. Men det var stort sett slik. Far min kom inn og ut av mentalsjukehus på grunn av alkoholismen sin.

- Korleis fungerer den naturalistiske forma for deg?

- Når eg skriv eit stykke, tenkjer eg meg stykket på ein scene, ein teatersalong der publikumplassane er heilt tomme. Ikkje det mimetiske rommet, som hotellet i Genarp, men sjølve scenerommet er det viktige, det skaper noko langsamt som verkar disiplinerte på skrivinga. Eg likar dette langsame, det er eit slags vern mot dei poetiske bileta som lett tek overhand.

- I TV-filmen som Ola Hjelm gjorde om deg, skildrar du arbeidsmåten din som ein prosess i tre moment. Du seier der at du først skriv en «mental och fysisk koreografi, ett partitur» om karakterane og det rommet der dei er; korleis dei rører seg osv. Deretter skriv du dialog, som primært skal «dölja skeendet, men ibland visar det». Kva er det tredje momentet?

- Ja, det er samanføring av dei to første. I det første momentet skriv eg ned ein masse om tankane og kjenslene til personane. I *Stillheten* er det enno igjen mykje av dette første momentet. Der ser ein korleis det ofte kan sjå ut. Når eg skriv dette, har eg ein sterk identifikasjon med personane. Deretter må alle desse tankane transformerast til gestar, rørsler og antydningar i dialogen. Skodespelarane må få fylle karakterane med sine tankar og opplevingar. Ein kan seie at når eg arbeider med

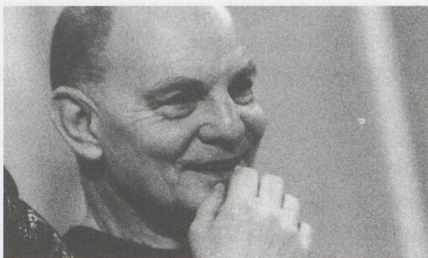
det siste momentet, har eg meir distanse; eg tek eit steg attover og ser dei slik dei er i sin heilskap og i heilskapen i stykket.

- Relasjonen mellom den fysiske handlinga og dialogen blir sentral her. Det ser ut til at den fysiske handlinga, gestane, kroppsteikna, andletsuttrykka, har ein meir autentisk status enn orda. Personane viser sanninga oftare enn dei seier det med ord.

- Ja, det er sant. Heile «underteksta» ligg på det fysiske, det gestiske planet.

- Du byrja i psykoanalyse mot slutten av 70-talet ...?

- Ja, i 1978, etter at far var død.

- Så i ein viss forstand var analysen din frå først av i ein samanheng med den naturalistiske dramatikken?

- Ja. Far døydde i oktober, samtidig som eg sat og skreiv *Akt utan nåd*, og det fekk meg til å søkje analyse. Ja, det er forferdeleg, men det finst ei mengd slike tilfelle som medvite eller umedvite går inn i ei form for trening, at han døydde samtidig som eg skreiv dette stykket, der sonen nettopp har mista faren sin. På ein måte gjekk han levande inn i stykket. Etterpå byrja eg i analyse i desember.

- Men var døden hans uventa, da, var det ikkje ei slags førebuing ...

- Nei, det var svært uventa. Den dagen var eg ikkje sikker på om eg hadde skrive det, eller om det var noko verkeleg. Eg brukar å seie til meg sjølv at eg skal vere veldig varsam med

kva eg skriv, for det blir slik. På ein eller anna måte er da krafta mi på ulike nivå, det skrivne og det verkelege arbeider i den retninga.

- Korleis ser du generelt på relasjonen mellom skodespela dine og røynsleane frå psykoanalyse?

- For meg er det den same reisa, men på ein heilt annan måte. Derfor kan eg røre meg mellom dei utan å blande dei saman. Men det finst likskap. Også i dramatikken finst det ei stadig samanblanding av småsaker, som samtidig gøymer noko anna. Skodespela blir ei reise for seg. Da eg skreiv *Natta er dagens mor*, nådde eg fram til ei innsikt som gjorde det mogleg for meg å gå vidare etterpå, bruke lengre tid i dette rommet, i *Kaos er granne med Gud*; våge å bli verande lenger der.

[...]

- Før var dramatikken min full av ironiar, men eg kjenner det ikkje slik lenger. Det hende noko med meg i 1989-90, samtidig med at muren fall (og det var veldig befriande), som gjorde at eg kjende meg meir heime. Eg kjende meg aldri heime på 60-talet eller 70-talet. For meg har dei siste 5-6 åra vore dei lykkelegaste – og dei fælaste.

Les Heiner Müllers *Samlade misstag*; han seier mykje om denne tilstanden, med ein sann eller falsk tidstilstand. Han seier også noko viktig om Tsjekhov og om den sorten dramatik, nemleg at ein epigon blir ein i den augneblinken da ein ikkje lenger interesserer seg for det verkelege. Menneske som ikkje har ein tragedie, er menneske som ikkje lenger er interesserte i det verkelege...

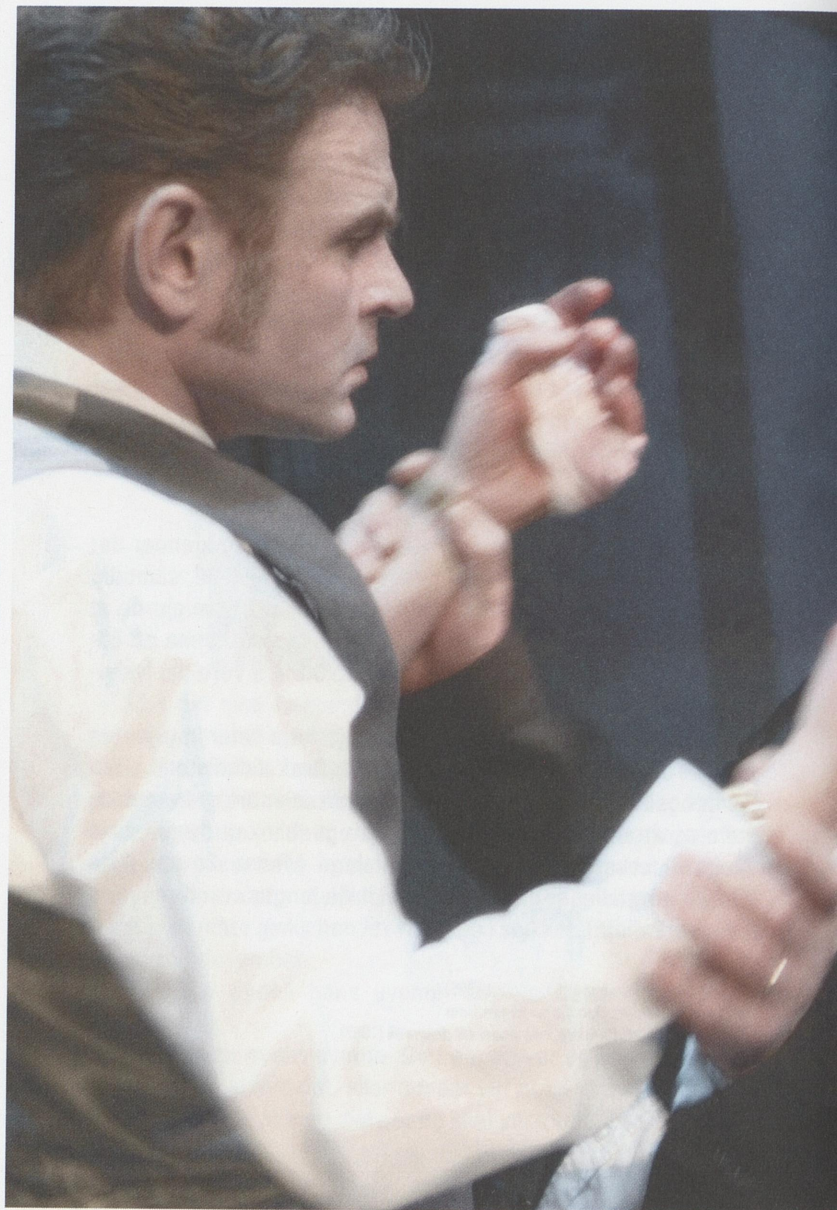
(Stockholm, desember 1994, august 1995)

Frå Lars Nylander: *Den långa vägen hem*.

Lars Noréns författarskap från poesi till dramatik (1997).

Albert Bonniers Förlag.

[Omsett av Leif Mæhle]

VÄN, I FÖRÖDELSENS STUND...

Vän, i förödelsens stund, när ditt inre mörker betäcket,
när i ett avgrundsdjup minne och aning förgå,
tanken famlar försagd bland skuggestalter och irrbloss
hjärtat ej sucka kan, ögat ej gråta förmår;
när från din nattomtöcknade själ eldvingarna falla,
och du till intet med skräck känner dig sjunka på nytt,—
säg, vem räddar dig då? – Vem är den vänliga ängel,
som åt ditt inre ger ordning och skönhet igen,
bygger på nytt din störtande värld, uppreser det fallna
altaret, tändande där flamman med prästerlig hand?
Endast det mäktiga väsen, som först ur den eviga natten
kysste serafen till liv, solarna väckte till dans.
Endast det heliga Ord, som ropte åt världarna: «Bliven»
och i vars levande kraft världarna röras ännu.
Därföre gläds, o vän, och sjung i bedrövelsens mörker:
Natten är dagens mor, Kaos är granne med Gud.

Erik Johan Stagnelius (1793-1823)

*en smärta
alltid
som om vi sprängts
från din kropp, Herre*

*Hålla orden
direkt mot det
hemska ljuset
inne i språket*

(Order)

Embetsverket og forfatteren

21.1. Kan ein skulde embetsmenn for kva som helst utan at dei reagerer? spør Jens Bjørneboe, som kjem med nye kjemål i roman.

Foto:SCANPIX

Spørsmålet kan verke underleg, men er rimeleg etter at forfatteren Jens Bjørneboe for eit år sidan skulda ei gruppe teneste- og embetsmenn for regulært mord da ein soningsudyktig unggut likevel blei sett på celle der han hengde seg. Bjørneboe har teke opp att skuldingane i sin nye roman (*Den onde hyrde*), men ingen har funne det naudsynt å reagere.

Brecht-premiere

Foto: DNT

28.2. Peter Palitzsch frå Bert Brechts Berliner Ensemble er i Oslo for å setje opp «Den kaukasiske kringingen», på Det Norske Teatret.

Ingrid Bjerås ordinert

4.3. Som den første kvinna, blir Ingrid Bjerås ordinert til prest etter at ho i statsråd i går fekk ordinasjonsløyve. Biskop Kristian Schjelderup har sagt seg villig til å ordinere ho.

Atom-demonstrasjon over heile landet

29.3. Over heile landet gjekk mektige demonstrasjonstog og folkemøte av stabelen i går. Initiativet til "Dei 13" har utløyst den mest spontane masserørsla vi har sett i Noreg i etterkrigstida.

Groteske tilstander ved Bjerketun

2.2. I dag byrjar undersøkingane i Sandvika leia av Sorenskrivar Kaare Moe for å bringe på det reine om det er vist grov uforstand i tenesta av nokre funksjonærar på ungpikensjonatet på Bjerketun. I 1958 hadde Bjerketun med 40 elevar 1379 isolasjonsdøgn (Gaustad sykehus med 600 pasientar hadde 726). Nokre av elevane hadde vore isolerte i opp-til 113 døgn, og delvis under tilhøve som var langt hardare enn i fengsel.

SOSIALISTISK FOLKEPARTI STIFTA

16.4. Sosialistisk Folkeparti er stifta. Formann er Knut Løfsnes. Paritet er allereie blitt karakterisert som "atompartet". Partiet til dei ekskluderte ville kanskje vore meir dekkande, då motstanden deira går på heile NATO-politikken. "Dei 13" har stadfesta at dei ikkje har noko med partidanninga å gjere.

Første menneske i rommet

Foto: Topham
Picturepoint

12.4. Den 27 år gamle major Jurij Gagarin – Vildanda på norsk – landa i ettermiddag etter to rundar rundt jorda som det første mennesket som har vore i verdsrommet.

Eichmann kravde norske jødiners liv sjølv om dei var svenskfødde:

11.4. Adolf Eichmann, den tyske administrator av "den endelege løysinga på jødespørsmålet", står i dag for retten i Israel, tiltalt for mord på millionar av jødar i Europa. Eichmann blei kidnappa av israelske agentar i Argentina, der han hadde bygd seg opp eit nytt tilvere, og ført til Israel.

Sjeldant besøk i Noreg

Sjahan av Persia og Farah Diba var på besøk i Noreg og besøkte m.a. Holmenkollen, men braut seinare av besøket på grunn av dårleg ver og den politiske situasjonen i Persia.

Er vi med på alt?

24.4. «Cuba ble invadert av tropper vervet og organisert i USA. Offisielt erklærte USA at det ingenting hadde med invasjonen å gjøre. Så går det galt, innfallstroppene blir slått. I dagsnytt i går kveld hørte vi at president Kennedy har uttalt seg. De forente stater vil aldri tillate at Cuba blir kommunistisk. Vi vet at om USA tar over, også offisielt, krigen mot Castro, da kan ting skje. Ting som ingen her i landet vil ta ansvar for. Men ansvar har vi eller får vi, det vil pålegges oss som medlemmer av NATO. Jeg spør og har mange med meg: Vil vår norske regjering også ta denne børen på deling – eller våger den å rope et nei? Jeg tror det haster». Paul Brekke

Grønt lys for forhandlingar

Helge Seip manar til varsemd.

6.6. Regjeringa fekk i Stortinget i dag grønt lys for vidare forhandlingar med Fellesmarknaden og utanriksminister Lange mana til samhald over partigrensene i denne viktige saka for landet.

Bilar skaper vanskar

Ulykker, kaos og tjuveri.

1.7. Titusen nye bilar rullar på vegane om sommaren. Bilulykkene har vist ein markant auke trass i dei nye radarane til politiet. Òg biltjuveri aukar. Kvar einaste dag blir det stole dobbelt så mange bilar som i fjor.

Noreg søkjer medlemskap i EEC

1.8. Noreg søkjer medlemskap i Fellesmarknaden! Nyhenda om at Noreg og Danmark skal "undersøkje moglegheitene for ei tilknytning" til EEC, blei slept laus på ein noko desorientert og lite førebudd ålmente i dag. Folk går i surr i forkortingar og omgrep. Indre seks? Er'i gær'n mann, visst har jeg indre sex, svarte det unge Oslo da Dagbladets reporter prøvde ein lyn-enquete på gata i føremiddag for å kartlegge haldningar i folket til saka. EFTA, EEC, Dei indre seks og Dei ytre sju og kva det heile vil seie, sto uklart for dei fleste.

TIL MINNE OM Dag Hammarskiöld

20.9. Fleire tusen menneske samla seg til eit minnemøte for Dag Hammarskiöld på Universitetsplassen, som var kransa med FN-flagg. Jack Fjeldstad las diktet "De beste", før møteleiar, Per Brunvand, gav ordet til Studentersamfundets formann, Asbjørn Eide: - Hammarskiöld var den største av fredens feltherrar. La oss ikkje bli trøytt i kampen for

dei idéane han levde og døydde for, sa han.

Det første norske fjernsynsualet

16.8. Den første valdebatten i norsk fjernsyn gjekk føre seg i går, og utanom at Vestlandet gjekk glipp av tre kvarter av sendinga, gjekk det greit i det provisoriske studio B på Marienlyst.

Nye sovjetiske atombomber

7.10. Den attande sovjetiske atombomba sidan prøvesprengingane starta 1. september, eksploderte i går, og i dag går ei lang rekkje kjente norske kvinner og menn inn for ein fellesnordisk protest i Moskva. Tanken har allereie fått støtte i Sverige, ikkje minst fordi den siste bomba i serien skal vere på heile 50 megatonn – 50 000 000 tonn TNT, eller 2500 Hiroshima-bomber.

Oppvask i SAS

24.7. Det er blitt storoppvask i SAS etter kjempeunderskotet som no kan sjå ut til å bli endå større enn tidlegare rekna, kanskje 100 millionar kroner. Adm. direktør Marcus Wallenberg, som ikkje hadde kalla inn til styremøte på eit halvt år, er avsett, og industrimannen Curt Nicolin, som tidlegare har utført ei storoppyrdding i ASEA-konsernet, er mellombels tilsett.

Gjekk på dans, fekk piskestraff

5.12. Ein svensk og ein norsk sjøgut hadde vore i land i Sør-Afrika og bydd kvar si farga jente til dans. Svensken er no dømd til åtte piskeslag på bar kropp, medan nordmannen har håp om dom på vilkår. Det norske utanriksdepartementet har protestert mot dommen.

Fredspris til Luthuli

24.10. Frå alle kantar av verda strøymer det inn velvillige kommentarar til utdelinga av Nobels fredspris for 1960 til Albert Luthuli frå Sør-Afrika og for 1961 til generalsekretær Dag Hammarskiöld post mortem.

Tysk visitt

17.11. Den vest-tyske forsvarministaren Franz-Joseph Strauss kom i går på offisielt besøk til Noreg og blei årsaka til demonstrasjonar både i Bergen og Oslo. Ved Skedsmo-korset prøvde ein del demonstrantar å stanse bilen hans ved å leggje seg i vegen. Dei blei fjerna av politi og soldatar. Ved demonstrasjonar utanfor den tyske ambassaden blei seks arresterte. Strauss er i opinionens auge blitt ståande som eksponent for den linja at Tyskland ikkje berre skal ha atomvåpen, men òg fullmakt til «å trykkje på atomknappen».

Kjelde: Bjørn Bjørnsen: *Norge etter 1945*. (1975) J.W.Cappelens forlag AS

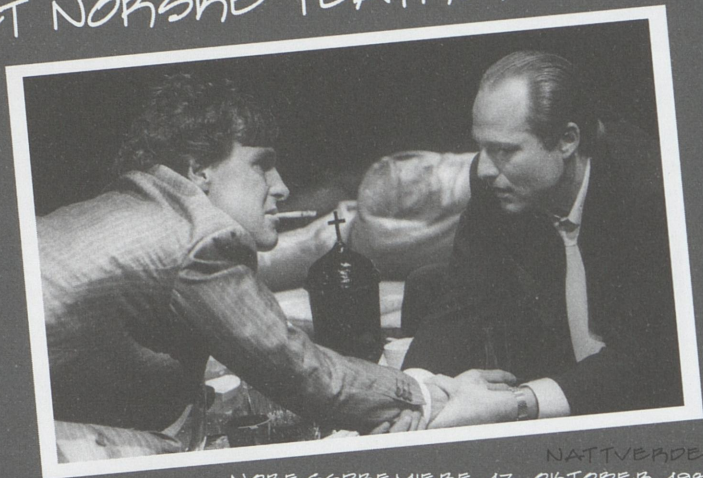

LARS NORÉN PÅ DET NORSKE TEATRET

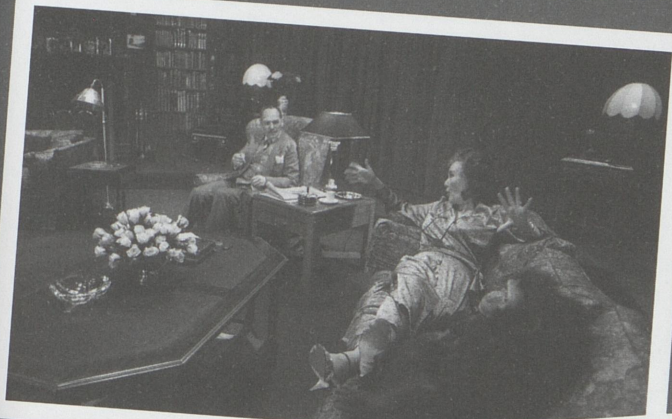
NATTVERDEN
NOREGSPREMIERE 17. OKTOBER 1985
PÅ SCENE 2. MED BJØRN SKAGESTAD,
UNN VIBEKE HOL, RAGNHILD HILT OG BJØRN
FLOBERG. REGI GÖRAN STANGERTZ.

MED WILFRED BREISTRAND,
MARIANNE KROGH, BAB
CHRISTENSEN OG KARI ONSTAD.
REGI THEA STABELL.

AUTUMN
AND
WINTER
NOREGS-
PREMIERE
19. APRIL
1989 PÅ
PRØVESALEN.

EI NATT LENGER ENN LIVET: URPREMIERE 1. MARS
1991 PÅ SCENE 2. MED JOACHIM CALMEYER, BÅB
CHRISTENSEN, BJØRN FLOBERG, LASSE KOLSBRUD
OG TORFINN NAG. REGI HARRY
GUTTORMSEN.

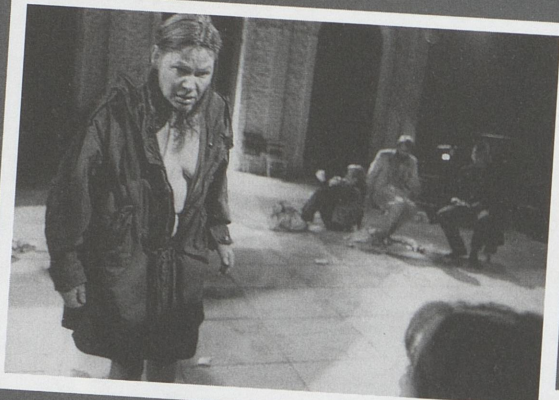

TIDA ER
VÅR HEIM:
NOREGS-
PREMIERE
16. SEPT.
1994 PÅ
HOVLID-
SCENEN.

MED TRINI
LUND, SVEIN TINDBERG, BJØRN
FLOBERG, NINA VOXHOLT, BRITT LANGLEIE, VIDAR
SANDEM, ANNEKE VON DER LIPPE, TROND BRÆNNE,
VENCHE ELENA MEDBØE, JAN GRØNLI OG SVEIN ERIK
BRØDAL/SVERRE WILBERG. REGI KJETIL BANG-HANSEN.

MED LASSE KOLSRUD, BJØRNAR TEIGEN, SVERRE
BENTZEN, PER SCHAANING, SVEIN ERIK BRØDAL,
MARIANNE KROGH, BERNHARD RAMSTAD, ÅSLEIK
ENGMARK, HILDE OLAUSSON, TRINI LUND, ANDREA
BRÆIN HOVIG, JON EIVIND

GULLORD,
TORGEIR
FONNLID
OG JORUNN
KJELLSBY.

PERSON-
KRINS 5:1
NOREGS-
PREMIERE
25. SEPT.
1999 PÅ
SCENE 2.

REGI BJØRN
MELANDER.

NOVEMBER
URPREMIERE 11. JANUAR 2001 PÅ
SCENE 2. MED BRITT LANGLEIE, KIRSTI STUBØ,
BJØRN FLOBERG OG OLE SKJELBRØD-KNUDSEN.
REGI LARS NORÉN.

TAUS MUSIKK
NOREGSPREMIERE 4. SEPTEMBER
2004 PÅ SCENE 2. MED GJERTRUD JYNGE,
MARIANNE KROGH, SVEIN TINDBERG OG LASSE
KOLSRUD. REGI KAJ JOHNSEN.

KAOS ER GRANNE MED GUD
PREMIERE 10. MARS 2006 PÅ HOVUDSCENEN
MED SVERRE BENTZEN, BRITT LANGLEIE, LASSE
KOLSRUD, AKSEL HENNIE, STÅLE BJØRNHAUG.
REGI: CARL JØRGEN KJØNIG.

PERSONAR NEMNDE I STYKKET

Ernst Rolf

Fødd Ernst Ragnar Johansson, i 1891 i Falun i Sverige. Svensk songar, skodespelar og revykonge. Tok i 1907 artistnamnet Ernst Rolf. Døydde i 1932 av lungebetennelse etter eit sjølvmondsforsøk, berre 41 år gammal, men allereie ei legende i Skandinavia.

Karl Gerhard

Fødd Karl Emil Georg Johnson, i 1891 i Stockholm. Svensk revyartist, teaterdirektør, revy- og kuplettforfattar. Debuterte i 1919 som revyvisesongar i kabareten Fenix i Stockholm, som etterfølgjar av Ernst Rolf. Døydde i 1964 i Saltsjöbaden.

Tollie Zellman

Fødd i 1887 i Stockholm. Svensk skodespelar. Scenedebuterte i 1906. Zellmann medverka i eit 50-tals filmar. Død 1964 i Stockholm.

Hjalmar Bergman

Fødd i 1883 i Örebro. Debuterte i 1905 med lesedramaet *Maria, Jesu mor*. Gjennom brotsverket *Markurells i Wadköping* kom i 1919. Gjennom film blei han kjend med skodespelaren Gösta Ekman d.e. og det var også til Ekman han dediserte den siste romanen sin *Clownen Jac* (1930). Døydde i 1931 i Berlin.

Gösta Ekman

Fødd i 1890 i Stockholm. Svensk skodespelar. Far til Hasse Ekman (svensk manusforfattar, regissør og skodespelar), farfar til Gösta Ekman d.y. (svensk skodespelar). Død i 1938.

Nils Asther

Fødd Nils Anton Alfild Asther, i 1897 i Hellerup i Danmark. Svensk skodespelar. Byrja i 1923 ei karriere som filmskodespelar

i Tyskland. Etter å ha arbeidd med Victor Sjöström i Sverige og Michael Curtiz i Tyskland, flytta han i 1927 til Hollywood. Blant motspelarane hans var Greta Garbo. Medverka i drygt 70 filmar, av dei 16 stumfilmar. Døydde i 1981 i Farsta.

Tutta Rolf

Fødd Jenny Solwieg Berntzen, i 1907 i Oslo. Norsk-svensk songar, skodespelar og revyartist. Debuterte som revyartist i 1923 i Oslo. Blei i 1928 lansert i Sverige av Ernst Rolf, som ho òg gifte seg med. På 1930-talet blei ho filmstjerne og gjorde i 1935 to roller i Hollywood. Døydde i Los Angeles i 1994.

Greta Garbo

Født Greta Lovisa Gustafsson i Stockholm i 1905. Svensk-amerikansk skodespelar. Blir rekna som ei av dei største stjernene på 1920- og 1930-talet. Garbo blei nominert til totalt fire Oscar for beste skodespelar i filmene *Anna Christie* (1930), *Romance* (1930), *Camille* (1936) og *Ninotchka* (1939). Garbo avslutta karrieren si 37 år gammal. Ho døydde i New York i 1990. Greta Garbo ligg gravlagd på Skogskyrkjegarden i Stockholm.

Simone Signoret

Fødd i 1921 i Wiesenbad, Tyskland. Fransk skodespelar. Blei løna med Oscar i 1959 for rolle i filmen *Room at the Top*. Gift med regissør Yves Allégret og seinare med skodespelar og songar Yves Montand. Gav i 1976 ut sin sjølvbiografi, *Nostalgia isn't what it used to be*, og har skriva ein roman. Død 1985 i Autheuil, Frankrike.

Julius og Ethel Rosenberg

Ekteparet Julius og Ethel Rosenberg blei dømde til døden for atomspionasje i 1951. I 1953 blei dei henretta i Sing Sing-fengselet.

CARL JØRGEN KIØNIG

er cand.mag frå Universitetet i Oslo og regiutdanna ved Statens Teaterhøgskole. Han har arbeidd ved dei fleste teatra i Noreg, og står m.a. bak *Brand* og *Samfunnets støtter* til Ibsenfestivalen i 1990 og 1992, *Dostojevskijs Forbrytelse og straff* som fekk Natt og Dags teaterpris i 1992, *Skylight* av David Hare (1995), *Nerden* av Larry Shue (1998) og *Karusell* av Alex Brinchmann (2000). Han var den første instuktøren som sette opp Lars Norén, Larry Shue, Nicky Silver og Sam Shepard på norske scenar. På Det Norske Teatret har han mellom anna sett opp *Rett vest* av Sam Shepard (1984), *Reise i mørke* av Len Jenkin (1995), *The Black Rider* (1998) som fekk Oslo-prisen i 1999, *Keisaren av Portugalia* (2000) og *Phantasma* (2003). *Amadeus* på Trøndelag Teater fekk Heddaprisen for beste oppsetjing i 2001. Kiønig har regissert fjernsynsteater som *Fri* av Marsha Norman (Amanda for beste TV-drama 1998), *Sabeltigerens sønn* av Ola Bauer (1989) og *Den 25. timen* av P.O. Enquist (1990). Kiønig sto dessutan bak den kritikkarrosa fjernsynsserien *Blind gudinne* og spelefilmen *Salige er de som tørster* (Amanda for beste spelefilm 1998). Det siste året har han gjort *Geita - eller hvem er Sylvia* av Edward Albee og *Demoner* av Lars Norén. Han har skrive dramatik, gjort fleire dramatiseringar og omsetjingar for scenen og arbeidd med musikk til ballett, teater, radioteater, film og TV.

MILJA SALOVAARA

er utdanna ved scenograflina ved Accademia di belle Arte di Venezia. Ho har mellom anna hatt kostymedesign på *Kristin Lavransdatter* ved Trøndelag Teater (2005) og *Is-slottet* som er eit samarbeidsprosjekt mellom Teatret Vårt og Det Norske Teatret (nypremiere denne våren). Ho har tidlegare jobba saman med regissør Carl Jørgen Kiønig ved oppsetjingar som *Scener fra et ekteskap* ved Riksteatret (2005) og *Kranes Konditori* (2004) ved Trøndelag Teater. Ho har hatt fleire større scenografioppdrag i

heimlandet Finland, som *Et dukkehjem* og Lorcas *Donna Rosita* ved Tampereen Teatteri, og *West Side Story* ved Tammerfors Teater. Salovaara arbeider òg med kostyme og scenografi i film.

MORTEN REINAN

har jobba som lysdesignar i ei årrekke, først og fremst i Noreg, men òg i Sverige og Finland innanfor dei fleste sjangrar; drama, opera, dans, musikalar og konsertar. For teater har Reinan hatt lysdesign både i oppsetjingar av klassikarar og ny dramatik, frå institusjonsteater til frie grupper, i spennet frå *Jesus Christ Superstar* til *Hedda Gabler*. Reinan har nyleg hatt lysdesign i *West Side Story* på Oslo Nye Teater.

ÅSMUND FEIDJE

starta karriera si saman med instruktør Carl Jørgen Kjøning i den eksperimentelle rockegruppa RAIN i 1960-årene. RAIN blei i 1969 engasjert av Nationalteatret for å vere med i rock-musical, medlemene har sidan debuten drive ei allsidig verksemd innan teater, TV og radioteater. Feidje har skrive kammermusikk, ballettmusikk, m.a. for den finske og den islandske nasjonalballetten, samt for ulike kompani i inn og utland. Som teater- film- og ballettkomponist har han skrive musikk til drygt 150 produksjonar i alle sjangrar, om lag 35 av dei i samarbeid med Carl Jørgen Kjøning. Det første samarbeidet mellom Feidje og Kjøning var norgespremieren på Lars Noréns *Natten er dagens mor* på Rogaland Teater i 1984. Feidje har sett musikk til oppsetjingar i Radioteatret, der han òg har arbeidd som instruktør, han har mottatt Radioteatrets pris *Blå fugl* for arbeidet med musikk til høyrespel, og *EDVARD-prisen* to gonger. Laga i 1997 saman med C. J. Kjøning filmmusikken til Amandaprisvinnaren *Salige er de som tørster*, etter Anne Holts roman. Gjesta Det Norske Teatret for første gong i 1997, då han laga musikk til oppsetjinga *Ein seljars død* av Arthur Miller.

06-113/2

Depotbiblioteket

06sd 11 312

det norske teatret

100 millioner mellom

www.detnorsketeatret.no